

БОРДУЛЯК Тимотей (Тимофій) Гнатович (псевд.: Т. Бондаришин, Т. Ветлина; 02. 02. 1863, с. Бордуляки, нині Бродів. р-ну Львів. обл. — 16. 10. 1936, с. Великий Ходачків, нині Козів. р-ну Терноп. обл.) — письменник. Майстер психол. оповідання та новели. Закін. теол. факультет Львів. університету (1889). Вільно володів багатьма мовами, що дало йому змогу читати твори світ. письменства в оригіналах. Був греко-катол. священником, учителював у селах Галичини (Городище, Великий Ходачків). Літ. творчість розпочав наприкінці 80-х рр. перекладами І. Тургенєва, Ф. Достоевського, Г. Гайне, Н. Ленау, Г. Сенкевича, К. Міксата, а також влас. поезіями («Осінній сонет», «Зимові сонети», «Сівач», «Нетямущий» та ін.). У 90-х рр. почав писати короткі психологічно забарвл. оповідання з життя галиц. селянства. 1891–98 у галиц. виданнях («Діло» та ін.) було опубл. 22 оповідання, які згодом склали зб. «Ближні» (Л., 1899). Проза Б. тематично близька до творчості В. Стефаника, Марка Черемшини, Л. Мартовича, О. Кобилянської, О. Маковея. С. Єфремов назвав Б. письменником селян. праці, яку він умів опоетизувати. Його твори сповнені теплого ліризму і м'якого гумору, яскраво виявленого співчуття автора до своїх героїв. У центрі кожної новели — невелика подія, яка в нужденному житті селянина набуває часом перебільшених рис, як, напр., купівля корови («Дай, Боже, здоров'я корові»). Безмір горя й душев. мук матері роз-

криває ситуація, коли треба знищити батькову пам'ятку, аби нагодувати в хаті й зігріти хвору дитину («Для хорошого Федя»). Мрії про казкову країну «за високими горами, за широкими морями» — Бразилію, де «бездомним нетягам, безземельним халупникам, підупалим господарям», «загалом усім, хто лиш чує в руках силу до роботи», дадуть землі доброї, врожайної, скільки сам захочеш («Бери, будуйся, господарю на щастя, на здоров'я, та ще й податку не візьмуть від тебе»), передає новела «Ось куди ми підемо, небого!». Говорить письменник і про марність цих світлих надій, утопіч. мрій («Іван Бразилієць»). У селянина залишається лише його убога «самітна нивка» (образ майже символічний на означення нужден. селян. долі) та «бідні», «забуті», «чорні порепані руки». Деякі новели своєю емоційною забарвленістю, ліризмом наближаються до поезій у прозі («Перший раз», «Бузьки»). Протягом перших десятиріч 20 ст. Б. опублікував новели «Жура», «Перерваний страйк», «Майстер Федь Триндик», «Передновок», «Вістка», «Ювілят» та ін., у яких закликав «вирвати село з упадку», звільнити від злиднів, темноти, пияцтва; картав інтелігенцію за байдужість до громад. справ. У роки 1-ї світової війни і наступ. окупації Галичини Польщею розкривав жахи кривавої воєн. бійні і жорсткі окупац. порядки. 1903 в Києві вийшла зб. «Оповідання з галицького життя», в якій опубл. 17 творів письменника. Б. переклав твори світ. письменства («Електра» Софокла, «Змова Катіліни» Салюстія Крісни, частину «Божественної комедії» А. Данте, давньорус. епос «Слово о полку Ігоревім»).

Рекомендована література

1. Луців Л. Тимотей Бордуляк (1863–1936) // Вісник: Місячник літ.-ри, мистецтва, науки і громад. життя. 1936. Т. 4, кн. 12;
2. Лисенко Е. Тимофій Бордуляк: Літ.-крит. нарис. Л., 1960;
3. Засенко О. Тимотей Бордуляк // Літ.-крит. нариси і статті. К., 1962;
4. Приходько І. Тимофій Бордуляк // Творчі портрети укр. письменників 20 ст. Т., 1993;
5. Ганич О. Штрихи до творчого портрета Тимофія Бордуляка // Вітчизна. 2002. № 7–8.

Л. С. Дем'янівська

Бібліографічний опис:

Бордуляк Тимотей (Тимофій) Гнатович / Л. С. Дем'янівська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-37045>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).